Q&A Sessió – Reglament IA

1. Control de riscos i pressupost

- **Pregunta (per Alexandra):**
  Com controlaran els riscos inacceptables del Reglament IA? Han assignat pressupost per a aquest control?
  Resposta: *El compliment del Reglament és competència de l'autoritat nacional de cada estat. En el cas de l'estat espanyol, aquesta autoritat és l'AESIA (Agència Espanyola de Supervisió de la intel·ligència artificial), tot i que encara no compta amb una normativa que estableixi el seu règim sancionador.*
  L'organisme encara no té un pressupost propi i tampoc s'ha assignat un pressupost específic per a aquesta funció.

2. Obligacions dels proveïdors d'IA

- **Pregunta (per Alexandra):**
  Els proveïdors d'IA que utilitzen dades de processos productius i, de vegades, dades de treballadors relacionats amb aquests processos, quines obligacions tindrien?

  Resposta: *En aquest cas depèn de l'ús específic que se li doni a l'eina, ja que segons el seu propòsit el sistema pot ser de risc alt, limitat, o fins i tot mínim (tot i que aquest últim seria molt estrany).*
  Per exemple, una IA predictiva podria ser d'alt risc si s'empra per preveure si una persona podrà fer-se càrrec de pagar un crèdit bancaria, per avaluar el rendiment de les persones que treballen a una empresa, o per valorar el risc de delinquir o reinici d'una persona (depenent de les dades utilitzades aquest es podria tractar d'ús prohibit).
  En aquest cas l'empresa proveïdora haurà de complir amb les obligacions que el RIA imposar a les proveïdores de sistemes d'alt risc, incloent-hi garantir que el sistema compleix amb els requisits dels arts 9 a 14 RIA, portar a terme l'avaluació de conformitat i complir amb les obligacions de registres, comptar amb un sistema de gestió de qualitat i, si escau, portar a terme l'avaluació d'impacte sobre drets fonamentals, entre d'altres.
  En cas que la IA mostres els seus resultats, per exemple, generant un informe, es tractaria d'un sistema de risc limitat per la qual cosa la proveïdora haurà de complir amb les obligacions que se li imposen a l'art. 50 RIA, principalment, marcar els continguts com a generats artificialment. Si a més el sistema pot ser considerat com a model de propòsit general o model d'IA d'ús general, la

proveïdora haurà d'elaborar la documentació tècnica del model, comptar amb una política de protecció de drets d'autoria i complir amb la resta d'obligacions de transparència recollides a l'art. 53 RIA.
Finalment, si el model de propòsit general fos de risc sistèmic d'acord amb l'art. 51 del RIA, també s'haurien de complir amb les obligacions imposades a l'art 53 del RIA, incloent-hi l'avaluació de riscos del model i la determinació de mesures mitigadores i correctives. No hi ha un llistat de casos únics en els quals un model podria ser considerat de risc sistèmic, però de manera genèrica entrarien en aquesta categoria els que poden suposar un gran impacte per a la seguretat pública i la salut, en processos democràtics i seguretat econòmica i que poden donar lloc a la difusió de continguts il·legals, falsejats o discriminatoris, i en qualsevol cas quan la quantitat de càlcul utilitzada per al seu entrenament sigui major que 10^25 FLOPS.
En qualsevol cas, en utilitzar-se en un entorn laboral i usar dades de les persones treballadores cal informar a aquestes de l'existència i les implicacions del sistema d'IA, així com consultar a la representació de les persones treballadores a través del procediment que sigui adequat segons la legislació en matèria laboral.
A més, per a complir amb la normativa relativa a la protecció de dades, especialment el RGPD, sobretot en relació amb aconseguir el consentiment específic i informat de les persones treballadores les dades de les quals siguin utilitzades, justificar la utilització de les dades a partir d'una de les bases jurídiques previstes per aquest reglament, i prendre totes les mesures d'anonimització i protecció pertinents, incloent-hi la possibilitat de les dades d'una persona puguin ser eliminades si aquesta ho sol·licita.
Per acabar, si el sistema s'usa per a prendre decisions que afecti una persona física, aquesta circumstància haurà de ser comunicada a la persona afectada.

3. Classificació de sistemes de gestió de treballadors

- **Pregunta (Montgomery Miralles):**
  Has esmentat que els sistemes de gestió de treballadors són classificats com d'alt risc, però has dit que segons l'article 6.3 no és d'alt risc sinó que té risc per a la salut, la seguretat o els drets fonamentals. Pots explicar més detalladament aquests casos específicament?

  Resposta: *El RIA reconeix com a sistemes d'alt risc aquells que poden acabar suposant un impacte per a la seguretat, la salut, els drets fonamentals, la democràcia i l'estat de dret.*

  En relació amb l'àmbit laboral, són sistemes d'alt risc aquells que s'utilitzen per portar a terme alguna tasca que pot influir en la relació laboral. Més concretament, són d'alt risc:

- *Sistemes usats per a la contractació o selecció de persones, incloent-hi la publicació d'anuncis de feina, l'anàlisi i filtratge de les sol·licituds de feina i l'avaluació de les persones candidates a un lloc de feina.*
- *Sistemes usats per prendre decisions que afectin les condicions de les relacions laborals, incloent-hi, l'acomiadament, la promoció de la persona treballadora, l'assignació de tasques en funció del seu comportament o característiques i la supervisió i avaluació del rendiment i el comportament de les persones en el lloc de feina.*

El que contempla l'article 6.3 RIA és una excepció per la qual es pot considerar que un sistema d'alt risc dels inclosos en l'Annex III pot no ser considerat d'alt risc quan aquest no suposa un risc per a la salut, la seguretat o els drets fonamentals. És a dir, es considera que, fins i tot si un sistema d'IA s'utilitza en alguns dels àmbits considerats d'alt risc, la funció concreta que se li doni pot tenir un impacte tan baix que pot arribar a ser exempt de les obligacions relatives als sistemes d'alt risc.
Això no obstant, cal recordar que el dret al treball és reconegut com a dret fonamental tant per la Constitució espanyola com per la Carta de Drets Fonamentals de la UE, que és el text que el RIA pren com a referència al parlar de drets fonamentals.
En conseqüència, difícilment un sistema que afecti la relació laboral d'una persona podrà acollir-se a aquesta excepció. Un sistema en l'àmbit laboral que si pot arribar a acollir-se a l'excepció seria, per exemple, una eina que assigni aleatòriament les trucades que arriben a una centraleta d'atenció al client (sempre que no s'atenguin serveis essencials, com podria ser la salut o trucades d'emergència).

En qualsevol cas, per poder acollir-se a aquesta excepció cal que la proveïdora del sistema hagi avaluat que el sistema no suposa un risc prèviament a introduir-ho al mercat o posar-ho en funcionament. La resta de subjectes que no siguin la proveïdora no poden sol·licitar que s'apliqui l'excepció.
La documentació d'aquesta avaluació haurà de ser cedida a les autoritats de control estatals que ho sol·licitin (en el nostre cas, seria l'AESIA). A més, l'excepció no exclou a l'empresa proveïdora de registrar-se a si mateixa i al producte en la base de dades de la UE per a sistemes d'alt risc.

4. Responsabilitat en l'ús d'IA externa

- **Pregunta 1 (Igor Merkushov, 28/11/25 11:19):**
  Suposem que desenvolupem un programari que es comunica amb un A.I. d'OpenAI o de Gemini

de Google, enviant consultes i rebent respostes. Si la resposta incompleix el Reglament Europeu, qui és responsable?

Resposta: *En termes generals, segons l'AI Act, el responsable és qui ofereix el sistema al mercat o el posa en funcionament.*
Per tant, si el teu programari utilitza una API i la resposta generada causa un incompliment, tu (el desenvolupador o proveïdor del teu servei) n'ets principalment responsable en tant que proveïdor, llevat que puguis demostrar que el problema prové d'un incompliment del proveidor del model (OpenAI/Google), cas en què també podrien tenir responsabilitat pel seu propi producte.

- **Pregunta 2 (Igor Merkushov):**
  Si desenvolupem el nostre propi model d'IA i el fem servir globalment, podem limitar l'ús europeu amb un avís legal per evitar responsabilitat?

  Resposta: *entenc que un avís legal pot no ser suficient, doncs si el teu model és accessible o té efectes dins la UE, l'AI Act s'hi aplica igualment. Per a estar segurs i evitar responsabilitat, recomanariem impedir efectivament l'accés europeu amb mitjans tècnics (p. ex. geoblocking real), no només advertir-ho en els terms.*
  Nota: aquesta és una resposta informativa, no constitueix assessorament jurídic i recomanem analitzar degudament el cas.

5. Recomanacions per a centres educatius

- **Pregunta (Clara Garcia, 28/11/25 12:11):**
  Segons les expertes, què recomanarien als centres educatius que ja comencen a fer servir IA per garantir que compleixen?

  Resposta: *Dependrà de la finalitat i el cas d'ús concret del sistema d'IA. Amb caràcter general, els centres educatius han d'usar eines d'IA transparents, amb dades protegides i sempre sota supervisió humana, evitant tecnologies d'alt risc o prohibides. També han d'informar alumnat i famílies, i establir polítiques internes clares d'ús responsable.*
  Nota: aquesta és una resposta informativa, no constitueix assessorament jurídic i recomanem analitzar degudament el cas.

6. Confidencialitat en IA generativa

- **Pregunta (Verònica Martínez | ENT, 28/11/25 12:15):**
  Quin ús fa la IA de la informació que se li penja al ChatGPT, per exemple? Realment fa un ús confidencial si li ho demanes?

  Resposta: *segons els termes d'us, en general, el contingut que envies a ChatGPT es fa servir per generar la resposta i es manté confidencial. No s'utilitza per entrenar models si fas servir productes d'OpenAI amb la configuració de privacitat estàndard (com ChatGPT de pagament o l'API).*
  Tot i això, cap IA pot garantir "confidencialitat absoluta" només perquè l'usuari ho demana en el text: la protecció depèn de les polítiques del proveïdor, la configuració del compte i les mesures de seguretat, no del contingut de la consulta. Si el que envies és molt sensible, sempre és recomanable evitar dades personals o utilitzar entorns d'empresa amb garanties contractuals.
  Nota: aquesta és una resposta informativa, no constitueix assessorament jurídic i recomanem analitzar degudament el cas.